

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

■ ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ■

Οι Σλαύνοι καὶ τὰ πνεύματα. Τὶ εἶνε ἡ ὄμιχλη. Πόθεν προθῆλε ἡ ἐλληνικὴ λέξις «ντούχνισε». Τὶ πι-
στεύουν στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Πολωνία γιὰ τὸ αὐτὸν σκοτωμένων. Μάτσος ἀπὸ βράταν που ἐμπό-
διζεν τεὺς βρυκόλακας νὰ βλάψουν. Ὁ Ἀράπης ποὺ φυλάξει τοὺς θησαυρούς. Τὰ φαντάζματα τῶν Τούρ-
κων. Ἐνα δοκάρι ποὺ στάζει α μα στὸ τζεμι τῆς Τραπεζούντας. Μιὰ ἀγρυπνία Μπαμπάδων. Ὁ σκετα-
μένος Χέτζας καὶ τὸ φυλαχτό του. Η φυχὴ του Κρεμιέ μετὰ θάνατον, κτλ.

Συνείχορεν σήμερα τὴν περίεργη μελέτη
μας περὶ φαντασμάτων.

Οἱ Σλαύνοι πιστεύουν ὅτι ἡ ὄμιχλη ποὺ
πάφται στὴ γῆ, δὲν εἶνε τύποτε ἄλλο, παρὰ ἡ
ψυχὴ τῶν πελμάνων, ἡ ὅποιες ἔχονται ἀπὸ
τὸν κάποιον, γιὰ νὰ τιμωρήσουν τοὺς ἀνθρώ-
πους γιὰ τὶς ἀμαρτίες των. Γ' αὐτὸν ἡ ὄμιχλη εἶνε βαρύναι καὶ πνι-
γμα. Καὶ γ' αὐτὸν πιέζονται ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων
ὅπτη.

Τὰ πνεύματα, ἡ ψυχὴ δηλαδή, στὶς Σλαύνες γύμνους λέγονται
Ντούχνιται. Ἰσως ἀπὸ τὴν λέξη αὐτῆς νάγυνε, καὶ ἡ δημόδης ἐλλη-
νικὴ λέξις Ντούχνισε.

Ληγαδή ἀντάρισε ὁ τόπος ἡ γηματοῦ ἀπὸ καπνούς.

Στὴν Πολωνία, ὅποις καὶ στὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ αἷμα
τοῦ σκοτωμένου καὶ ἰδοὺς τοῦ δολοφόνου, βογγάει καὶ κλαίει
ἡ γῆ τη νύχτα στὸ μέρος ὃπου ζύθησε. Γιὰ νὰ σπασθῇ πάρει νά
ποτεῖται τὸ μέρος αὐτὸν μὲ δάκρυα.

Γ' αὐτὸν ἡ γυναικείη, η συγγενεῖς τοῦ δολοφόνου, καρκώνωνται
τὴ νύχτα καὶ πηγανούν καὶ κλαίει ἀπάνω στὸ μέρος ποιῆσαι
δολοφόνου.

Ἐπειδὴ διώρις τὸ αἷμα Συνειπανεῖ «τὶς σημαδεμένες νύχτες»—
καὶ σημαδεμένες νύχτες λένε, τὶς
νύχτες ποὺ ἔχουν ὕρες πακές,—
πρεπει, ἡ γυναικείη ποὺ θὰ πάν νά
ζηλωνται, νά βαστοῦν ἀπάνω τους
ἔνα μάταιο ἀπὸ βάτανα ἡ νά κρατῶν
στὴν τοστὴν τους ἔνα κοριμάτι ἀπὸ
γηγέλιον ἐπάνω στὸ δόπο νά ἔχουν
καρκώσεις τρία σπορια καμιάσαι. Ἐπει-
τὸ αἷμα δὲν ζηντανεῖ.

Ὑπάρχουν διώρις καὶ παραδοσεῖς
ποὺ ἀναμένουν ὅτι πολλές φορές τὸ
αἷμα ἐζωτάνεψε, τινάζτησε σὰν
ζόκνινον, νά βαστοῦν ἀπάνω τους
ἔνα μάταιο ἀπὸ βάτανα ἡ νά κρατῶν
τὴν τοστὴν τους τὶς ἔτρεξαν νά ιδούνε τὶς σημ-
βανεῖς καὶ τοὺς ἔπινε!

Θέλουν δὲ νά είπουν ὅτι ἀν πέση
ζόνι, ἐπάνω στὸ μέρος ποὺ ζύθησε
αἷμα σκοτωμένου, τὴ νύχτα καὶ κα-
πνίζει, σὰν νά ἔπεισε ἀπάνω σὲ ἀ-
ναμένον σιδήρο! Καὶ τὸ τοίσμα
αὐτὸν ἀποδίδουν στὸ δόπο, καίσονται
καὶ πονοῦν ἡ ψυχὴ τῶν πελμάνων...

Καὶ στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει πα-
ραδοσίς ὅτι οἱ θαμένοι θησαυροί,
μὲ τὸν καιρὸν στοιχειώνουν. Κι' ὅτι
βγαίνουν τὴν νύχτα καὶ γορίζουν
γήνος στα μέρη ὃπου εἶναι θαμένοι.
Ἀκούνται δὲ ὅτι τὶς νύχτες, παρουσιά-
ζεται ἔνας Ἀράπης μὲ ένα ταμπούτι
μαζούρο, καὶ φυλάει καὶ βο-
σκάει τοὺς στοιχειώνους θησαυρούς.

Τὸ σέριε στὴν τόπο τῆς Ἀράπης μὲ τοὺς στοιχειώνους θησαυ-
ρούς καὶ γιατὶ τὸν ἔβαλεν ἔκει ἡ φαντασία τοῦ λαοῦ, ἡ λαογρα-
φικὴ ἐπιστήμη ἀδύον δὲν μάς τὸ ἔγγησε. Ιως, γιατὶ δὲν Ἀράπης
υπηρετοῦει τὸ σκότος καὶ τὰ ἔρεβη, μέσα στὰ ὅποια κρύβουνται οἱ
θησαυροί.

«Ἀπειρες ἐμφανίσεις δαμάνων σημειούν· αι στὴ Γραφή καθώς
και στὰ μετέπειτα ιερὰ βιβλία, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ ἡ τῆς Ἀγίας
Θησαυροῖς...»

«Ἡ Ἀγία Θηρεσία, ἐνῶ μιὰ ἡμέρα ἤταν γονιαστὴ ἐμπόρος στὸ
προσενηγμάτιο της, εἰδεν ἀξέφανα νά ἐμφανισθῇ δὲ Διαβόλος ἐμπόρος
της, μὲ μιὰ τέτοια μορφὴ ποὺ τὴ προσένοισε φρίξη καὶ ἀποτρο-
πισμό! Ἀφοῦ πήρε καὶ κάθισε πρὸς τὰ ἀριστερά της, ἀρχισε νά
της μιλάν μὲ ἔνα μεγάλο καὶ μαύρο στόμα, ποὺ τὴν ἔχειν νά ἀνα-
τριχίζει, ἐνῶ τὸ σῶμα του ἤταν γεμάτο ἀπὸ μιὰ λάμψη λωτοῦ.

Τῆς ἐλεγε δὲ τὸν εἰλεῖς ἔσφρηγε καὶ δὲν ἤσενε τὸν τρόπο γιὰ νά
την ζανταπίσῃ.

«Ο φόβος ποὺ ἔπιασε τὴν Ἀγία ἤταν ἀπερίγραπτος. Ἀρχισε νά
ἐπικαλείται τοῦ Θεοῦ τὸ δόνομα καὶ ἔται πάντας τὸν Τούρκον,

ἐπανελήφθη πάρα πολλές φορές. Η Ἀγία τότε, μὴ ξέροντας τὶ νά
κάμη, γιὰ νὰ ἀπαλλαγῆ απὸ τὸν Σατανᾶ, ἐπήρε μάγιστρο, ἐφάντησε
γέφυρα της καὶ ἤτα ἐγκίνετο.

Δὲν ἔχουν φαντάσματα μόνον οἱ Χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἀλλο-
δούς.

Μιὰ παλαιὰ Τουρκικὴ παράδοσης, γιὰ στα τζαμι τῆς Τραπεζούν-
τος ἀναφέρει τὸ ἔτη:

Στη σκιὰ ἐνὸς μεγάλου δένδρου, είχε κοιμηθεῖ ἔνα μεσημέρι ἐνας
γέρος Χότζας.

Στὸ σήμαν τοῦ οἴκου τοῦ μεγάλου δένδρου, ποὺ πεγνούσσαν τὸν Χότζα
μέσα σὲ μαλαμάτενα ψήνη, διαβάτες ποὺ σπεύδονταν αὐτὸν κεῖ, εἰδαν
τὴν πολύτην θήμη καὶ γιὰ νὰ τὴν πάρουν ἐσκότωσαν τὸν Χότζα καὶ
τὸν δένδρον στὴ οίκη τοῦ μεγάλου δένδρου.

«Ετσι ἀπὸ πολὺν καιρὸν, ὁ Παπᾶς τῆς Τραπεζούντος θὲλητε
νά φτιάξῃ ἔνα τζαμί καὶ ζητοῦσε ζύλια μεγάλα, γερά καὶ στερεά.
Κόψαν πολλά ἀπὸ τὰ γύρω σύδεντρα μέρη καὶ μαζὲν μὲ τὸ ἄλλα καὶ
τὸ μεγάλο δένδρο, ποὺ στὶς ποὺ σποτούσθησε, ληστεύσησε καὶ
μάφητε ὁ Χότζας. Ἀπ' τὸ δένδρο αὐτὸν βγάλαν ἔνα μεγάλο «τρε-
γέκυ» (δούρο), τὸν καλὸ καὶ ἵππο ποὺ ἀποφύσασαν νά το βάλλουν
στὴ μηδηγία, ποὺ στηρίγματα τῆς οἰκοδομῆς. Καθὼς τὸ πλεύσανταν ὅμως
οἱ ματέροι, τὰ ἐργάτεα τοῦ οἰκούσαν, σάν νά τὸ βουτούσαν ποὺ
στὸ αἷμα. Καλέσαν τότε τὸν θεό δια-
βασμένους γιὰ νὰ ιδούν τὸ περιέργο
γεγονός καὶ ὅλοι παραδενέντραν. Κι'
επειδὴ δὲν ἤξερε τὸ ζητήσαν τὸν
τρέγκυ, νά σταλεῖ ἀστούσα, ἀπέλειτο,
ἀστενέντο...

Τὸ στερεώθαντε λοιπὸν στὸ τζαμί
μας αὐτὸν ἐξαπολύτως νὰ σταλάζῃ
αἷμα ἥρες καὶ μῆνες, γρόνια καὶ
ζούνια. Τὸ δοσάρι είχε ζερα-
νεῖ, καὶ θησαυρὸν τὸ μέλος δέντρου να
τρέγκυ, νά σταλεῖ ἀστούσα, ἀπέλειτο,
ἀστενέντο...

«Ο κάσμος είχε πει τρομάξει καὶ
κανεὶς δὲν ἤξερε τὶ νά τι!»

«Οταν ἔνας γέρος-Τερεβίστης, ποὺ
δηλεῖ ἀπὸ ἔνα μαρουνό Τερέ
και θέλει τὸν ζητήσαν τὸν τρέγκυ
μέσα στὸ τζαμί, είπε τὸ πορτοῦ
στὸ τζαμί, καὶ ἔπεισε ἀπὸ τὸν πότευ-
σαν, ἐκλειστήρα καὶ ἔκεινον νίγιτα
στὸ τζαμί καὶ ἀκονάσαι καὶ ἔκεινον
βογγήν τοῦ διαβάτη νά βγαίνουν ἀπὸ τὸ
αιματοστάλαχτο δοσάρι, σ' ὁμοισμένη
ώρα τῆς νυχτας. Μάλιστα τὸ δοσάρι
ἔτρεψε τῷρε σάν νά ἤταν ἐτοιμό να
τακαστή!

«Ολ' αὐτὸν ἐθεωρήθηκαν υπέρφρω-
σα καὶ ἀνεξήγητα καὶ μαζεύτηρα, οἵτοι
οἵσι οἱ σοφοί καὶ ἄγιοι Μοαμέδανοι
γιὰ νά τὰ ἔγγησον. Ἐντίστεφαν λο-
ιπόντων σαρδάντα ημερόνυχτα κλεψύδρα
στὸν Άλλαγ, νά τοὺς ἔγγησηθῇ ἀπὸ τὸ ζαμάν. Τὴν τελευταία νυχτα, ὅλος
δὲ κόσμος είχε μαζεύτει ἀπὸ τὸ τζαμί, ἀγρυπνόντας καὶ κά-
νοντας ολόνυκτο «ναμάζ». Τὸ προῖσαν πήρε νὰ καράζη, ἀντείσει
ἡ πόρτα τοῦ τζαμί καὶ φάνκαν σὸν «Άγιος Μπαμπάδες», ὁροῖ,
κομμένοι καὶ λειψανισμένοι, τόσο ποὺ προκαλούσσαν τὸ φοβό!

Χωρὶς νά πονά τίποτε ἄλλο, ζητήσαν στρατά καὶ βοστά,
καὶ σταν ποὺ τὰ ἔφεραν τραβήζαντες αὐτοὶ μπροστά ἀμιλητοὶ καὶ φορέοι
καὶ πίσω όλος ὁ ἄλλος ποὺ μιλάτι, βιοβός καὶ ιρο-
μαγένες.

«Ἡ πέντημη αὐτὴ συνοδεία τραβήξει πρὸς τὸν ζητήσαν τὸν τρέγκυ
καὶ ἤταν θησαυρὸς δένδρος, στὴ οίκη τοῦ Χότζας, στὴ οίκη τοῦ μεγάλου
δένδρου, ποὺ κόπτεις γιὰ νά γίνει δοσάρι τοῦ τζαμίου. Επει τοῦ
τρέγκυ πάντας τὸν Χότζα τὸ κορμί, ἀλλοτο καὶ ἀκέρηο,
ὅπως ἤταν δταν κοιμόταν.

Δέπλα του, βρίσκοταν ἔνα κομμένο χέρι, ξηρό σάν ξυλιασμένο,
καὶ κράταγε τὸ μαλαμάτενο φυλαχτό, ποὺ τούχαν κλέψει!

«Αμέσως οἱ «Άγιοι Μπαμπάδες», ἐπήραν τὸ φυλαχτό, καὶ τὸ κορμάσαν
πάλι επάνω στὸ κορμί του Χότζα, σταν καὶ ἤτανε καὶ πρώτη. Κι' ὁμέσως
τὸ κορμί ἔλυσε καὶ ἔγινε χόμια κι' ἡ ψηχὴ του Χότζα ἀναπτήτηρε
πειά. Τὴν ιδια στιγμὴ τὸ κομμένο χέρι, τὸ χέρι του Διά-
βολο νά ξαφανισθῇ ἀπὸ κοντά της, σάν καπνός. Άλλα δὲν πέρασε
πολὺ ὥρα καὶ πάλιν παρουσιάσηκε, ἀπαίσιος καὶ φρικτός! Αὐτὸ

